

colloquium-journal

ISSN 2520-6990

Międzynarodowe czasopismo naukowe

Culturology

Jurisprudence

Economic sciences

Philological sciences

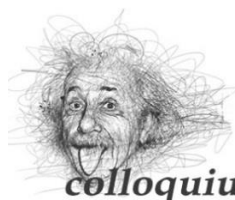
Pedagogical sciences

Psychological sciences

Physical education and sports

№32(225) 2024

Część 1

colloquium-journal

ISSN 2520-6990

ISSN 2520-2480

Colloquium-journal №32 (225), 2024

Część 1

(Warszawa, Polska)

Redaktor naczelny - **Paweł Nowak**
Ewa Kowalczyk

Rada naukowa

- **Dorota Dobija** - profesor i rachunkowości i zarządzania na uniwersytecie Koźmińskiego
- **Jemielniak Dariusz** - profesor dyrektor centrum naukowo-badawczego w zakresie organizacji i miejsc pracy, kierownik katedry zarządzania Międzynarodowego w Ku.
- **Mateusz Jabłoński** - politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki.
- **Henryka Danuta Stryczewska** – profesor, dziekan wydziału elektrotechniki i informatyki Politechniki Lubelskiej.
- **Bulakh Iryna Valerievna** - profesor nadzwyczajny w katedrze projektowania środowiska architektonicznego, Kijowski narodowy Uniwersytet budownictwa i architektury.
- **Leontiev Rudolf Georgievich** - doktor nauk ekonomicznych, profesor wyższej komisji atestacyjnej, główny naukowiec federalnego centrum badawczego chabarowska, dalekowschodni oddział rosyjskiej akademii nauk
- **Serebrennikova Anna Valerievna** - doktor prawa, profesor wydziału prawa karnego i kryminologii uniwersytetu Moskiewskiego M.V. Lomonosova, Rosja
- **Skopa Vitaliy Aleksandrovich** - doktor nauk historycznych, kierownik katedry filozofii i kulturoznawstwa
- **Pogrebnaya Yana Vsevolodovna** - doktor filologii, profesor nadzwyczajny, stawropolski państwowy Instytut pedagogiczny
- **Fanil Timeryanowicz Kuzbekov** - kandydat nauk historycznych, doktor nauk filologicznych. profesor, wydział Dziennikarstwa, Bashgosuniversitet
- **Aliyev Zakir Hussein oglu** - doctor of agricultural sciences, associate professor, professor of RAE academician RAPVHN and MAEP
- **Kanivets Alexander Vasilievich** - kandydat nauk technicznych, profesor nadzwyczajny Wydział Agrotechnologii i Transportu Drogowego, Państwowy Uniwersytet Rolniczy w Połtawie
- **Yavorska-Vitkovska Monika** - doktor edukacji, szkoła Kuyavsky-Pomorsk w bydgoszczu, dziekan nauk o filozofii i biologii; doktor edukacji, profesor
- **Chernyak Lev Pavlovich** - doktor nauk technicznych, profesor, katedra technologii chemicznej materiałów kompozytowych narodowy uniwersytet techniczny Ukrainy „Politechnika w Kijowie”
- **Vorona-Slivinskaya Lyubov Grigoryevna** - doktor nauk ekonomicznych, profesor, St. Petersburg University of Management Technologia i ekonomia
- **Voskresenskaya Elena Vladimirovna** doktor prawa, kierownik Katedry Prawa Cywilnego i Ochrony Własności Intelektualnej w dziedzinie techniki, Politechnika im. Piotra Wielkiego w Sankt Petersburgu
- **Tengiz Magradze** - doktor filozofii w dziedzinie energetyki i elektrotechniki, Georgian Technical University, Tbilisi, Gruzja
- **Usta-Azizova Dilnoza Ahrarovna** - kandydat nauk pedagogicznych, profesor nadzwyczajny, Tashkent Pediatric Medical Institute, Uzbekistan
- **Oktay Salamov** - doktor filozofii w dziedzinie fizyki, honorowy doktor-profesor Międzynarodowej Akademii Ekoenergii, docent Wydziału Ekologii Azerbejdżańskiego Uniwersytetu Architektury i Budownictwa
- **Karakulov Fedor Andreevich** – researcher of the Department of Hydraulic Engineering and Hydraulics, federal state budgetary scientific institution "all-Russian research Institute of hydraulic Engineering and Melioration named after A. N. Kostyakov", Russia.
- **Askaryants Wiera Pietrowna** - Adiunkt w Katedrze Farmakologii, Fizjologia. Taszkencki Pediatryczny Instytut Medyczny. miasto Taszkent

SlideShare

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

«Colloquium-journal»

Wydawca «Interdruk» Poland, Warszawa

Annopol 4, 03-236

E-mail: info@colloquium-journal.org

<http://www.colloquium-journal.org/>

CONTENTS

CULTURAL STUDIES

Харрасова Р.Ф., Алиева С.А.

КОНТЕНТ-СТРАТЕГИИ СЕМЕЙНОГО ЖУРНАЛА «ДОМАШНИЙ»4

Kharrasova R.F., Alieva S.A.

CONTENT STRATEGIES OF THE FAMILY'S MAGAZINE «DOMASHNIY»4

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

Лисюк Я.О.

Лопасва О.М.

ВИВЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ8

Lysyuk Ya.O.

Lopasva O.N.

STUDY OF PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF FIRE TRAINING IN INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION8

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

Аксьонова О.П.

СТРАТЕГІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД12

Aksonova O.P.

STRATEGIES OF INCLUSIVE PHYSICAL EDUCATION: INTERNATIONAL EXPERIENCE12

PHILOLOGICAL SCIENCES

Garayeva A.

OBSOLETE WORDS IN THE AZERBAIJANI LANGUAGE17

Гусейнова Т.Э.

СОСЛАГАТЕЛЬНОЕ, УСЛОВНОЕ И ПРЕДПОЛАГАЕМОЕ НАКЛОНЕНИЕ ГЛАГОЛА В АЗЕРБАЙДЖАНСКОМ И АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКАХ КАК СРЕДСТВО ВЫРАЖЕНИЯ МОДАЛЬНОСТИ21

Huseynova T.E.

THE SUBJUNCTIVE, CONDITIONAL AND SUPPOSITIONAL MOOD OF THE VERB IN AZERBAIJANI AND ENGLISH LANGUAGES AS A MEANS OF EXPRESSING MODALITY21

ECONOMIC SCIENCES

Кульганік О.М.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД25

Kulhanik O.M.

IMPLEMENTATION OF THE CONCEPT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE PROGRAM OF SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT OF TERRITORIAL COMMUNITIES25

Эсанова Ш.М.

КЛАСТЕРЫ КАК ПЕРСПЕКТИВНАЯ ФОРМА УПРАВЛЕНИЯ ТЕКСТИЛЬНЫМИ И ШВЕЙНЫМИ ПРЕДПРИЯТИЯМИ31

Esanova Sh.M.

CLUSTERS AS A PROMISING FORM OF MANAGEMENT OF TEXTILE AND CLOTHING ENTERPRISES31

LEGAL SCIENCES

Салуха Р.С., Поповський Я.А., Копилов Е.В.

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПОНЯТТЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ СИТУАЦІЇ34

Salukha R.S., Popovsky Ya.A., Kopylov E.V.

INDIVIDUAL ISSUES OF THE CONCEPT OF THE OPERATIONAL AND SEARCH SITUATION34

Зиков Б.О., Ярцев .Ю., Копилов Е.В.

ПРАВОВА ОСНОВА ЗАСТОСУВАННЯ ОПЕРАТИВНОЇ ТЕХНІКИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ38

Yartsev R.Yu., Zykov B.O., Kopylov E.V.

LEGAL BASIS FOR THE APPLICATION OF OPERATIONAL TECHNIQUES IN THE CONDUCT OF OPERATIONAL AND SEARCH ACTIVITIES38

PEDAGOGICAL SCIENCES

Джалилова Т.М.

НАПРАВЛЕННЯ ДЕЛОВОГО ОБЩЕНИЯ НА АЗЕРБАЙДЖАНСКОМ ЯЗЫКЕ42

Jalilova T.M.

AREAS OF BUSINESS COMMUNICATION IN THE AZERBAIJANI LANGUAGE42

Mammadova S. N.

FOLKLORE ELEMENTS IN ZAHID KHALIL'S FAIRY TALE-NOVELLAS44

Aliyeva T. S.,

THE FABLE GENRE IN M. A. SABIR'S WORKS47

Заскалета С.Г., Буглай Н.М.

ІНОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ50

Zaskaleta S.G., Buhlai N.M.

INNOVATIVE APPROACHES TO TEACHING HUMANITIES IN INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION50

Шапочка К.А., Михальченко Н.В., Шапочка В.А.

СУПЕРВІЗІЯ – ПРОФЕСІЙНА ПІДТРИМКА В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ55

Shapochka K.A., Mykhalchenko N.V., Shapochka V.A.

SUPERVISION – PROFESSIONAL SUPPORT IN INCLUSIVE EDUCATION55

Заскалета С.Г.

доктор педагогічних наук, професор кафедри германської філології
Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5384-5806>

Буглай Н.М.

доктор історичних наук, професор кафедри історії
Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0674-4313>
<https://doi.org/10.5281/zenodo.14197129>

ІНОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Zaskaleta S.G.

Doctor of Science in Pedagogy, Professor of Germanic philology Department,
Mykolaiv V. O. Sukhomlynskyi National University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5384-5806>

Buhlai N.M.

Doctor of Historical Sciences, Professor of History Department,
Mykolaiv V. O. Sukhomlynskyi National University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0674-4313>

INNOVATIVE APPROACHES TO TEACHING HUMANITIES IN INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION

Анотація

В статті окреслено іноваційні підходи до викладання гуманітарних дисциплін у закладах вищої освіти. Зазначено їх важливість у сучасній педагогічній теорії і практиці. Підкреслюється, що педагогічний потенціал викладачів дозволяє створювати новітні інформаційно-педагогічні ресурси, оптимізуючи тим самим навчальний процес. Визначено ключові елементи модернізації сучасної освіти, що дозволяє розвивати у студентів навички та компетенції, які необхідні для успішної професійної та особистої реалізації, які сприяють як навчальним, так і виховним аспектам викладання.

Abstract

It is described innovative approaches to teaching humanitarian disciplines in institutions of higher education in the article. Their importance in modern pedagogical theory and practice is indicated. It is emphasized that the pedagogical potential of teachers allows to create the latest informational and pedagogical resources, thus optimizing the educational process. The key elements of the modernization of modern education have been determined, which allows students to develop skills and competencies that are necessary for successful professional and personal realization, which contribute to both educational and educational aspects of teaching.

Ключові слова: іновації, компетенції, іноваційні засоби навчання, іноваційна діяльність, компетентність, сучасні методики навчання.

Key words: innovations, competences, innovative teaching aids, innovative activity, competence, modern teaching methods.

Значення іноваційних підходів до викладання гуманітарних дисциплін в закладах вищої освіти є важливим елементом у сучасній педагогічній теорії практики, оскільки вони відіграють важливу роль у модернізації вищої освіти в Україні. Впровадження іноваційних підходів у викладанні гуманітарних дисциплін є важливою складовою професійної діяльності педагога, оскільки педагогічний потенціал викладачів дозволяє створювати новітні інформаційно-педагогічні ресурси, оптимізувати тим самим навчальний процес.

Однією із загальних тенденцій розвитку вищої освіти як в Україні, так і країнах Європейського освітнього простору є модернізація цієї системи. Сьогодні питання впровадження іноваційних технологій є досить актуальним, оскільки у

реалізації державної освітньої політики провідна роль належить викладачу, професійна діяльність якого значно ускладнюється в сучасних умовах, оскільки задаються нові цільові, змістові та методичні орієнтири. Перед викладачем постає завдання використовувати в роботі інтерактивні технології, володіти навичками роботи з комп'ютерною технікою, використовувати інтернет ресурси.

Проблему іноваційних підходів в закладах вищої освіти досліджувала низка відомих науковців, впроваджуючи нові педагогічні підходи та технології для підвищення якості освіти у вищих навчальних закладах: **Віктор Андрущенко** (реформування освіти, розвитку педагогічної науки та впровадження іноваційних освітніх

технологій); **Ольга Савченко** (впровадження інновацій у професійну підготовку вчителів, акцентуючи увагу на використанні сучасних педагогічних технологій і методик навчання); **Іван Зязюн** (інноваційних підходів до професійного розвитку викладачів); **Ірина Єрмакович** (інноваційні педагогічні технології та дистанційна освіта); **Людмила Пуховська** (інноваційні процеси в освіті та педагогіці, інтеграція сучасних освітніх технологій у вищу освіту); **Світлана Сисоєва** (нові підходи до організації навчально-виховного процесу та впровадження сучасних методик навчання, вплив новітніх технологій на якість освіти та їх інтеграцію в освітній процес, особливо в університетській освіті).

Ці та інші науковці зосереджуються на різних аспектах інновацій в університетській освіті: від використання нових технологій до вдосконалення педагогічних методів та реформування освітніх програм.

Актуальна проблема інноваційних підходів до викладання гуманітарних дисциплін у закладах вищої освіти досить багатогранна і включає **низку невирішених аспектів, які потребують подальшого вивчення та практичної реалізації**, а саме: адаптація інноваційних методів до змісту гуманітарних дисциплін; технологічна інтеграція, персоналізація навчання, мотивація та залучення студентів, оцінювання в інноваційному середовищі, професійний розвиток викладачів, розвиток міждисциплінарних підходів.

До проблеми інноваційного розвитку університетської освіти звертаються вітчизняні вчені. Різні аспекти цієї проблеми стали предметом наукових дослідження І. І. Бондаренко, М. Васильєвої, О. Вознюк, Л. Голованчук, І. М. Головань [1], І. Дроздової, О. Дубасенюк [2], А. Журавльової, С. Козак, М. Левківського, В. Т. Лозовецької, А. Маркової, Г. Мельниченко, О. Палій, Л. Петровської, О. Пометун, О. Савченко [4], Н. Саєнко, В.І. Саюк [5].

Аналіз літературних джерел, предметом якого є впровадження інноваційних технологій в освітнє середовище сучасного навчального закладу з урахуванням позитивного європейського досвіду в сучасній Україні, свідчить про значний інтерес науковців до цих питань.

Стаття має **за мету** проаналізувати та обґрунтувати новітні методи і підходи у навчанні гуманітарних дисциплін, що сприяє розвитку самостійної пізнавальної діяльності студентів.

Завдання дослідження. Відповідно до мети дослідження, визначено такі цілі:

- дати чітке визначення понять “інновації”, “інноваційні засоби навчання”, “інноваційна діяльність”;
- визначити та конкретизувати складові компоненти інноваційної діяльності педагога при викладанні гуманітарних дисциплін;
- виокремити інноваційні методи навчання;
- охарактеризувати сутність та ознаки інноваційної діяльності викладача.

Зазвичай, термін “інновації” використовується

для позначення процесу створення, впровадження та поширення нововведень в організаціях та суспільстві в цілому з метою досягнення розвитку і покращення [9].

Досліджуючи механізми державного регулювання системи сучасної вищої освіти, О.С. Кузьмін, М. Яструбський [3] зазначають, що в сучасній вищій освіті домінує роль держави в регулюванні освітньої діяльності закладів вищої освіти.

Аналіз зарубіжних джерел щодо поняття “інновації” в педагогічних дослідженнях вказує на різні підходи до визначення цього терміна, залежно від контексту освіти, філософії навчання та соціально-економічних умов. Загалом, інновації в педагогіці розглядаються як будь-які нові підходи, ідеї, технології чи методи, які впроваджуються для підвищення якості освіти та покращення результатів навчання.

Основні концепції інновацій у педагогічних дослідженнях за кордоном:

1. Інновації як трансформаційні процеси:

- У дослідженнях, наприклад, Michael Fullan (Канада), інновації в освіті визначаються як комплексні зміни на всіх рівнях навчального процесу, що включають впровадження нових технологій, трансформацію навчальних планів і перепідготовку педагогічних кадрів. Fullan наголошує, що справжні інновації мають бути системними, глибоко інтегрованими та зосередженими на розвитку компетенцій для 21-го століття. (Fullan, M. & Donnelly, K. (2013) *Alive in the swamp: Assessing digital*), (Fullan, M. *The elusive nature of whole system improvement in education. J Educ Change* 17, 539–544 (2016). <https://doi.org/10.1007/s10833-016-9289-1>)

- innovations. London: Nesta; Oakland, CA.: New schools venture funds.

2. Інновації як адаптація до сучасних технологій:

- У роботах Larry Cuban і Seymour Papert (США) інновації в педагогіці часто пов'язують з інтеграцією технологій. Cuban досліджував вплив нових технологій (комп'ютери, інтерактивні дошки) на освітній процес і доводив, що технології самі по собі не гарантують інноваційності, якщо вони не супроводжуються змінами в методах викладання. Papert підкреслював роль конструктивістського підходу в освіті, де учні активно використовують технології для творення нових знань (Larry Cuban on School Reform and Classroom Practice).

3. Інновації як соціальні зміни та активне навчання:

- John Dewey (США) та Jean Piaget (Швейцарія) представляли філософію навчання, що підтримувала ідею активної участі учнів у навчальному процесі. У їхніх дослідженнях інновації полягали в тому, щоб навчання було орієнтоване на досвід, а учні ставали активними суб'єктами освітнього процесу. Dewey наголошував, що школа має готувати учнів до життя через практичну діяльність та демократичну участь (New Classification of Higher-Order Thinking Skills

(HOTS),

4. Інновації як гнучкі освітні системи:

• У країнах Північної Європи, таких як Фінляндія, інноваційні підходи в педагогіці пов'язані з гнучкістю та адаптивністю освітніх систем. Наприклад, дослідження Pasi Sahlberg фокусуються на тому, як фіни створили систему, що ставить учня в центр уваги, надає йому більшу автономію в навчанні та підтримує індивідуалізацію навчального процесу (In Teachers We Trust: The Finnish Way to World-Class Schools).

5. Інновації як перетворення освітнього середовища:

• Зарубіжні дослідники, такі як Ken Robinson (Великобританія), наголошують на важливості креативності та індивідуальності в освітньому процесі. Інновації, на його думку, полягають у створенні таких навчальних середовищ, де розвиваються не лише академічні знання, але й творчі здібності учнів, які допомагають їм адаптуватися до швидкозмінних умов сучасного світу (Robinson, Ken (2015). *Creative schools: the grassroots revolution that's transforming education*. New York: Viking).

6. Інновації в оцінюванні:

• Зарубіжні педагогічні інновації також стосуються зміни підходів до оцінювання знань учнів. Наприклад, дослідження Dylan Wiliam (Великобританія) фокусуються на формуальному оцінюванні як інноваційній практиці, що дає можливість учням краще розуміти свої помилки і покращувати результати навчання через зворотний зв'язок (Black, P., & Wiliam, D. (2009). *Developing the theory of formative assessment*. Educational Assessment, Evaluation and Accountability, 21(1), 5-31.).

Ключові аспекти інновацій у педагогічних дослідженнях за кордоном:

1. Технологічні інновації: впровадження ІКТ (інформаційно-комунікаційних технологій) у навчання.

2. Педагогічні методи: акцент на активному навчанні, проєктній діяльності, проблемно-орієнтованому навчанні.

3. Інклюзивна освіта: створення умов для рівного доступу до освіти для всіх груп населення.

4. Глобальні компетенції: підготовка учнів до життя у глобалізованому світі, розуміння різних культур і викликів сучасності.

5. Соціально-емоційне навчання: інтеграція емоційного інтелекту та соціальних навичок у навчальний процес.

Зарубіжні дослідження підтверджують, що інновації в педагогіці не обмежуються лише новими технологіями, але включають широкі трансформаційні зміни в навчальних стратегіях, підходах до викладання та організації навчального середовища.

Значний вклад у розуміння та розвиток інновацій в освіті внесли американські та британські дослідники. Їх роботи часто є джерелом інсайтів та рекомендацій для вчителів та освітніх діячів у США, Великій Британії та інших країнах.

Ними є: американські дослідники: **Dr. Richard Mayer** [10] (відомий когнітивний психолог, який зосереджується на дослідженнях з використанням мультимедіа та технологій в навчанні), **Dr. John Hattie** [8; 9] (австралійський вчений, але його роботи і дослідження про вплив різних методів навчання мають широкий резонанс у США. Він досліджує ефективність різних педагогічних підходів та інновацій), Доктор Джон Гетті (John Hattie) є видатним австралійським вченим у галузі освіти. Його роботи та дослідження щодо впливу різних методів навчання отримали всесвітнє визнання, включаючи і в Сполучених Штатах. Він відомий своєю роботою з синтезування наукових даних та мета-дослідженнями, які допомагають визначити, які педагогічні підходи є найбільш ефективними для досягнення навчальних цілей. Один із найважливіших результатів його досліджень - це "Синтез видимого навчання" (Visible Learning), в якому він аналізує величезний обсяг даних про вплив різних чинників на навчальний процес. Цей синтез включає багато важливих аспектів освіти, таких як здібності вчителя, зворотний зв'язок, вплив сім'ї, класні розміри, педагогічні методи та багато інших. Результати цих досліджень допомагають вчителям, школам і політикам приймати більш обґрунтовані рішення щодо поліпшення якості навчання і досягнення кращих результатів учнів. Доктор Гетті активно співпрацює з освітянами та вчителями в США і інших країнах, надаючи консультації та підтримку для впровадження його досліджень у практику. Його роботи і ідеї мають значний вплив на освітню практику та політику в багатьох країнах світу, включаючи Сполучені Штати Америки.

Щодо визначення понять «інноваційна діяльність» С.О. Сисоєва [7, С.11] визначає інноваційну діяльність як процес впровадження нових ідей, методів, форм і технологій у освітній процес, що сприяють покращенню якості освіти. Вона вказує, що інновації можуть бути як радикальними (новаторськими, які кардинально змінюють процес навчання), так і адаптаційними (покращують існуючі методики). На думку С.О.Сисоєвої, інновації є необхідною відповіддю на глобальні зміни у суспільстві та потреби сучасної економіки. Вона наголошує, що традиційні педагогічні методи більше не можуть повною мірою відповідати вимогам сучасних студентів, тому необхідні нові підходи, які орієнтуються на розвиток критичного мислення, творчих здібностей, креативності та комунікативних навичок. Вчений підкреслює, що важливим фактором успіху інновацій в освіті є педагогічна майстерність. Вона наголошує на необхідності підготовки викладачів, які здатні ефективно використовувати інноваційні методи навчання та активно застосовувати нові технології у навчальному процесі. Інновації на думку С.О.Сисоєвої є ключовим елементом модернізації сучасної освіти, що дозволяє підготувати студентів до вимог глобалізованого світу, розвивати їхні навички та компетенції, які необхідні для успішної професійної та особистої реалізації.

О. А. Дубасенюк [2] зазначає, що інновації в

педагогіці пов'язані із загальними процесами в суспільстві, глобалізаційними та інтеграційними процесами. Як системне утворення інновація характеризується інтегральними якістьми: інноваційний процес, інноваційна діяльність, інноваційний потенціал, інноваційне середовище.

Дослідниця також окремо виділяє такі види компетентностей викладача: психологічна, предметна, дидактична, методична, комунікативна, управлінська, проєктивна тощо і приходить до висновку щодо пріоритетності проблеми розробки діагностичного інструментарію для визначення рівня професійної компетентності викладачів та виокремленні організаційно-педагогічних умов їх розвитку.

Термін "інновації" охоплює новаторських підходи, методи, технології або практики, які вводяться у систему освіти з метою покращення якості навчання та розвитку учнів та студентів. Це можуть бути нові освітні методики, застосування технологій, змінені форми навчання та оцінювання, або підходи до управління освітнім процесом.

До інноваційної діяльності викладача входять такі її різновиди:

Сучасні методики навчання: Інноваційні підходи до викладання, як то: змішане навчання (blended learning), зворотний клас (flipped classroom), проєктне навчання та інші, спрямовані на покращення засвоєння матеріалу і розвиток критичного мислення учнів.

Інтерактивні технічні засоби навчання: комп'ютери, планшети, інтерактивні дошки, спеціальне програмне забезпечення та інші електронні ресурси.

Мультимедійні матеріали. Відео, аудіо, малюнки, ілюстрації і графіки для наочного пояснення матеріалу та оптимального подання інформації.

Відкриті онлайн-ресурси. Інтернет надає доступ до навчальних матеріалів, а саме: відеуроки, веб-сайти, інтерактивні курси, які можна використовувати для самостійної роботи.

Віртуальна реальність (VR) та доповнена реальність (AR): Використання VR- та AR-технологій, які дозволяють створювати навчальні середовища, де учні можуть вивчати різні предмети у віртуальному або розширеному просторі.

Аналітика даних і штучний інтелект. Можливість використання аналітичних інструментів і штучного інтелекту для збору та аналізу даних про навчальний процес та індивідуальний успіх учнів.

Глобальне навчання: Використання засобів для здійснення спільного навчання з учнями та вчителями з інших країн, щоб розширити світогляд та культурний досвід.

Використання інноваційних засобів навчання може покращити доступ до якісної освіти та зробити навчання більш цікавим і ефективним.

1. Симуляційні ігри та тренінги: Використання сучасних інтерактивних ігор та тренінгів для вдосконалення навичок міжособистої комунікації, ведення переговорів, роботи в команді тощо. Це допомагає студентам навчитися ефективно спілкуватися в різних професійних ситуаціях.

2. Використання відео та аудіоматеріалів: Створення та аналіз відео- або аудіозаписів інтерв'ю, презентацій або інших комунікаційних ситуацій, щоб студенти могли оцінювати та покращувати свої навички.

3. Використання соціальних мереж та віртуальних спільнот: Створення віртуальних професійних спільнот або обговорення професійних тем в соціальних мережах, що сприяє вдосконаленню навичок письмової комунікації та взаємодії з колегами.

4. Використання онлайн-платформ для навчання: Використання спеціалізованих онлайн-платформ, які пропонують курси з міжособистої комунікації, ведення ділової переписки, публічних виступів тощо.

5. Рольові ігри та імпровізація: Використання рольових ігор та імпровізації на заняттях для покращення навичок вербальної та невербальної комунікації.

6. Спеціалізовані курси з міжкультурної комунікації: Створення курсів, спрямованих на розуміння та покращення міжкультурної комунікації, яка є важливою для гуманітарних спеціальностей.

7. Використання онлайн-сервісів для покращення письмових навичок: Використання сервісів для перевірки правопису та граматики, а також інструментів для написання та редагування текстів.

8. Використання штучного інтелекту та аналітики даних: Використання інструментів на основі штучного інтелекту для аналізу ефективності комунікаційних навичок студентів і рекомендацій щодо покращення.

Ці інноваційні засоби можуть допомогти студентам гуманітарних спеціальностей розвивати важливі навички професійної комунікації та готуватися до майбутньої кар'єри в своїй обраній галузі.

Гуманітарні дисципліни, такі як філософія, історія, зарубіжна література, вимагають не лише передачі знань, але й розвитку критичного мислення. Важливо знайти баланс між традиційними і новаторськими підходами, для збереження цінних фундаментальних знань.

Використання цифрових технологій у викладанні гуманітарних дисциплін (онлайн-курси, цифрові симуляції, інтерактивні платформи) викликає запитання про вплив таких підходів на якість засвоєння змісту. Виникає проблема вибору оптимальних цифрових форм, які оптимізують викладання без спрощення дисципліни.

Врахування індивідуальних потреб і темпу навчання кожного студента стає важливим аспектом в інноваційних підходах, але важливо забезпечити студентів методичними матеріалами та досліджень, які б допомагали викладачам ефективно впроваджувати персоналізацію.

Сучасні підходи вимагають активного залучення студентів до навчального процесу. Потребуються нові методи, які підвищують зацікавленість студентів і підтримують мотивацію.

Традиційні методи оцінювання не завжди ефективні в контексті інноваційного навчання. Важливо розробити нові критерії та інструменти

оцінювання, які враховують креативність, критичне мислення, командну роботу, міждисциплінарні навички тощо.

Багато викладачів стикаються з проблемою недостатньою обізнаністю у використанні інноваційних технологій у навчальному процесі. Для уникнення цього фактору потрібно створювати більш ефективні програми підвищення кваліфікації для викладачів гуманітарних дисциплін, з акцентом на практичні навички використання нових підходів.

Інноваційні підходи у викладанні передбачають також використання міждисциплінарного підходу. Інтеграція різних дисциплін має зберігати цілісність гуманітарних знань.

Інновація в освіті – це процес створення, впровадження та поширення нових ідей, педагогічних та управлінських засобів у технологіях освітньої практики, у результаті якого підвищуються показники (рівні) досягнень структурних компонентів освіти, відбувається перехід систему в якісно інший стан.

Інноваційні засоби навчання - це технологічні або методичні засоби та ресурси, які використовуються для поліпшення процесу навчання та збільшення ефективності освіти. Ці засоби можуть включати в себе різноманітні технології, програми, пристрої, методики та підходи до навчання, які сприяють активному залученню учнів, підвищенню їхнього інтересу до навчання та покращенню результатів.

Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у освітній процес дають можливість створити більш інтерактивне і персоналізоване навчальне середовище, яке дозволяє студентам вчитися самостійно та розвивати власні здібності у зручному для них темпі.

Інновації в педагогіці мають охоплювати такі компоненти:

1. Інноваційні методи навчання: активні методи (проектне навчання, проблемне навчання), які спрямовані на розвиток критичного мислення, самостійності та творчості учнів.

2. Використання нових технологій: інтеграція інформаційних технологій (онлайн-платформ, освітніх застосунків, відеоуроків) для розширення доступу до знань та підвищення мотивації учнів.

3. Оновлені форми оцінювання: заміна традиційних оцінок на альтернативні методи (портфоліо, самооцінка, інтерактивні тести).

4. Індивідуалізація навчання: адаптація навчальних планів під потреби кожного учня, що дозволяє враховувати різні стилі навчання та рівень підготовки.

Освітні програми для підготовки вчителів гуманітарних спеціальностей мають включити нові методики навчання, підходи до викладання, технологічні інструменти і форми організації навчального процесу. Отже, питання професійного розвитку викладачів і підвищення їхньої кваліфікації в умовах сучасної освітньої реформи є

актуальним.

Педагогічні технології, що базуються на активних методах навчання (проблемно-орієнтоване навчання, навчання на основі досвіду, проектне навчання) допомагають студентам глибше зрозуміти навчальний матеріал та розвивати навички критичного мислення.

Отже, педагогічних інновацій полягає в тому, щоб підвищити ефективність освітнього процесу, зробити його більш цікавим, інтерактивним та спрямованим на розвиток ключових компетенцій для життя у сучасному світі. Інновації є ключовим елементом модернізації сучасної освіти, що дозволяє підготувати студентів до вимог глобалізованого світу, розвивати їхні навички та компетенції, які необхідні для успішної професійної та особистої реалізації.

Список літератури

1. Головань М. С. Професійна компетентність викладача вищого навчального закладу // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія: Педагогіка і психологія. Збірник статей. Ялта: РВВ КГУ, 2014. Вип. 44. Ч. 3, 2014. С. 79-88.

2. Дубасенюк О. А. Упровадження освітніх інновацій в системі вищої освіти // Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.

3. Кузьмін О.Є., Яструбський М.Я. Державне регулювання діяльності ВНЗ, його значення у забезпеченні поступального розвитку вищої освіти // Економічний журнал Одеського політехнічного університету №1(1), 2017.

4. Савченко О. Я. Уміння вчитися — ключова компетентність молодшого школяра посібник. К.: Педагогічна думка, 2014. 176 с.

5. Саюк В.І. Професійна компетентність як основа розвитку сучасного викладача в системі післядипломної педагогічної освіти // Нова педагогічна думка. 2012. №3 (71). С. 57-61.

6. Семиченко В.А. Формування дослідницької культури молодих науковців. Колективна монографія / За ред. В.А.Семиченко. К.: Педагогічна думка, 2007. 133 с.

7. Сисоєва С.О. Інноваційна спрямованість змісту і технологій освіти / Біла книга національної освіти України / Т. Ф. Алексеєнко, В. М. Аніщенко, Г. О. Балл [та ін.]; за заг. ред. акад. В. Г. Кременя; НАПН України. К: Інформ. системи, 2010. 342 с. Бібліогр.: С. 335.

8. Hattie, John A. Visible Learning for Teachers: Maximizing Impact on Learning // First edition. | Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge, 2023.

9. Oxford English Dictionary Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.oed.com/search/dictionary/?scope=Entry&q=innovation>.

10. Richard E. Mayer. The Cambridge Handbook of Multimedia Learning Second Edition. Cambridge, U.K.: Cambridge University Press, 2009.

Colloquium-journal №32 (225), 2024

Część 1

(Warszawa, Polska)

ISSN 2520-6990

ISSN 2520-2480

Czasopismo jest zarejestrowany i wydany w Polsce. Czasopismo publikuje artykuły ze wszystkich dziedzin naukowych. Magazyn jest wydawany w języku angielskim, polskim i rosyjskim.

Częstotliwość: co tydzień

Wszystkie artykuły są recenzowane.

Bezpłatny dostęp do elektronicznej wersji magazynu.

Przesyłając artykuł do redakcji, autor potwierdza jego wyjątkowość i jest w pełni odpowiedzialny za wszelkie konsekwencje naruszenia praw autorskich.

Opinia redakcyjna może nie pokrywać się z opinią autorów materiałów.

Przed ponownym wydrukowaniem wymagany jest link do czasopisma.

Materiały są publikowane w oryginalnym wydaniu.

Czasopismo jest publikowane i indeksowane na portalu eLIBRARY.RU,

Umowa z RSCI nr 118-03 / 2017 z dnia 14.03.2017.

Redaktor naczelny - **Paweł Nowak, Ewa Kowalczyk**

«Colloquium-journal»

Wydawca «Interdruk» Poland, Warszawa

Annopol 4, 03-236

Format 60 × 90/8. Nakład 500 egzemplarzy.

E-mail: info@colloquium-journal.org

<http://www.colloquium-journal.org/>